2024/1204

23.4.2024

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2024/1204,

22. aprill 2024,

millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2017/1775 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Malis

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artiklit 29,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) ÜRO Julgeolekunõukogu võttis 5. septembril 2017 vastu resolutsiooni 2374 (2017), millega kehtestati raamistik reisikeelu ja varade külmutamise kohaldamiseks isikute ja üksuste suhtes, kes otseselt või kaudselt vastutavad Mali rahu, stabiilsust ja julgeolekut ohustava tegevuse eest või on selles osalenud.

(2) Nõukogu võttis 28. septembril 2017 vastu otsuse (ÜVJP) 2017/1775, [1] millega võetakse liidu õigusesse üle ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 2374 (2017) kehtestatud meetmed.

(3) Nõukogu võttis 13. detsembril 2021 vastu otsuse (ÜVJP) 2021/2208, [2] millega muudeti otsust (ÜVJP) 2017/1775 ning loodi uus raamistik, mis võimaldab võtta piiravaid meetmeid isikute ja üksuste vastu, kes vastutavad Mali rahu, julgeoleku või stabiilsuse ohustamise või Mali poliitilise üleminekuprotsessi eduka lõpuleviimise takistamise või kahjustamise eest.

(4) ÜRO sanktsioonirežiimi kohaldamine lõppes 31. augustil 2023 pärast seda, kui ÜRO Julgeolekunõukogu ei jõudnud kokkuleppele selle pikendamises.

(5) Nõukogu võttis 4. jaanuaril 2024 vastu rakendusotsuse (ÜVJP) 2024/215, [3] millega jäeti ÜRO sanktsioonirežiimi Mali suhtes kohaldamise lõppemist arvesse võttes välja kõik kanded otsuse (ÜVJP) 2017/1775 I lisast.

(6) Sellega seoses on samuti asjakohane jätta otsuse (ÜVJP) 2017/1775 regulatiivosast välja teatavad ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 2374 (2017) seotud sätted.

(7) Selleks et suurendada liidu piiravate meetmete järjepidevust ja sidusust, on samuti asjakohane muuta kehtivat humanitaarkaalutlustel põhinevat vabastust ja erandite tegemise mehhanismi ning lisada nende humanitaarkaalutlustel põhinevate erijuhtudega seotud läbivaatamisklausel.

(8) Otsust (ÜVJP) 2017/1775 tuleks seetõttu vastavalt muuta.

(9) Teatavate meetmete rakendamiseks on vaja täiendavaid liidu meetmeid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust (ÜVJP) 2017/1775 muudetakse järgmiselt.

1) Artikkel 1 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 1*

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et nende territooriumile ei saaks siseneda ega seda läbida füüsilised isikud, kes

[1] Nõukogu 28. septembri 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/1775 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Malis (ELT L 251, 29.9.2017, lk 23).

[2] Nõukogu 13. detsembri 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/2208, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2017/1775 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Malis (ELT L 446, 14.12.2021, lk 44).

[3] Nõukogu 4. jaanuari 2024. aasta rakendusotsus (ÜVJP) 2024/215, millega rakendatakse nõukogu otsust (ÜVJP) 2017/1775 piiravate meetmete kohta seoses olukorraga Malis (ELT L, 2024/215, 5.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/215/oj).

a) vastutavad otse või kaudselt sellise tegevuse või poliitika eest, mis ohustab rahu, julgeolekut ja stabiilsust Malis, või on otse või kaudselt selles osalenud või sellega seotud, näiteks

i) osalevad järgmiste üksuste vastu suunatud rünnakute kavandamises, juhtimises, spondeerimises või toimepanekus:

— ÜRO ja sellega seotud töötajad Malis;

— rahvusvahelised rahuvalveüksused Malis;

ii) takistavad humanitaarabi toimetamist Malisse või juurdepääsu humanitaarabile või selle jagamist Malis;

iii) kavandavad, juhivad või panevad Malis toime selliseid tegevusi, millega rikutakse kas rahvusvahelist inimõigustealast õigust või rahvusvahelist humanitaarõigust, või mis kujutavad endast inimõiguste rikkumist, sealhulgas tsiviilelanike, sealhulgas naised ja lapsed, vastu suunatud vägivallaaktid (sealhulgas tapmine, sandistamine, piinamine või vägistamine või muu seksuaalne vägivald), inimröövid, kadunuks jääma sundimine, sundümberasustamine või rünnakud koolidele, haiglatele, pühapaikadele või kohtadele, kus tsiviilisikud otsivad varjupaika;

iv) kasutavad Mali relvastatud konflikti kontekstis lapsi relvarühmitustes või relvajõududes või värbavad lapsi neisse, rikkudes kohaldatavat rahvusvahelist õigust;

v) hõlbustavad teadlikult loetellu kantud isikute reisimist, rikkudes reisipiiranguid,

b) takistavad või kahjustavad Malis poliitilise üleminekuprotsessi edukat lõpuleviimist, sealhulgas takistavad või kahjustavad valimiste korraldamist või võimu üleandmist valitud ametivõimudele, või

c) on seotud punktis a või b osutatud füüsiliste isikutega.

Käesolevas lõikes osutatud kindlaks määratud isikud on loetletud lisas.

2. Lõige 1 ei kohusta liikmesriiki keelama oma kodanike sisenemist oma territooriumile.

3. Lõige 1 ei piira neid juhtumeid, kui liikmesriiki seob rahvusvahelisest õigusest tulenev kohustus, eelkõige:

a) rahvusvahelise valitsustevahelise organisatsiooni asukohariigina;

b) Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kokku kutsutud või selle egiidi all toimuva rahvusvahelise konverentsi korraldajariigina;

c) privileege ja immuniteete kehtestava mitmepoolse lepingu alusel või

d) tulenevalt Püha Tooli (Vatikani Linnriik) ja Itaalia vahel 1929. aastal sõlmitud lepingust (Lateraani pakt).

4. Lõiget 3 kohaldatakse ka juhul, kui liikmesriik on Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) asukohariik.

5. Nõukogu tuleb asjakohaselt teavitada igast liikmesriigi poolt lõike 3 või 4 kohaselt tehtud erandist.

6. Liikmesriik võib teha erandeid lõike 1 alusel kehtestatud meetmetest, kui reisimine on õigustatud seoses kiireloomuliste humanitaarvajadustega või osalemisega valitsustevahelistel kohtumistel või liidu toel toimuvatel või korraldatud või OSCE eesistujaks oleva liikmesriigi korraldatud kohtumistel, kus peetakse poliitilist dialoogi, mis otseselt edendab piiravate meetmete poliitilisi eesmärke.

7. Liikmesriik võib samuti teha erandeid lõike 1 alusel kehtestatud meetmetest, kui territooriumile sisenemine või selle läbimine on vajalik kohtumenetluse läbiviimiseks.

8. Liikmesriik, kes soovib teha lõikes 6 või 7 osutatud erandeid, teatab sellest nõukogule kirjalikult. Erand loetakse tehtuks, kui vähemalt üks või mitu liikmesriiki ei esita kirjalikku vastuväidet kahe tööpäeva jooksul alates teatise saamisest kavandatava erandi kohta. Kui üks või mitu liikmesriiki peaks esitama vastuväite, võib nõukogu otsustada kavandatava erandi tegemise kvalifitseeritud häälteenamusega.

9. Kui liikmesriik lubab lisas loetletud isikutel lõike 3, 4, 6 või 7 alusel oma territooriumile siseneda või seda läbida, kehtib luba rangelt ainult sel eesmärgil, milleks see anti, ning üksnes isikute suhtes, keda see otseselt puudutab."

2) Artikkel 1a jäetakse välja.

3) Artikkel 2 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 2

1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis on selliste füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste omandis või kontrolli all, kes:

a) vastutavad otse või kaudselt sellise tegevuse või poliitika eest, mis ohustab rahu, julgeolekut ja stabiilsust Malis, või on otse või kaudselt selles osalenud või sellega seotud, näiteks

   i) osalevad järgmiste üksuste vastu suunatud rünnakute kavandamises, juhtimises, spondeerimises või toimepanekus:

      — ÜRO ja sellega seotud töötajad Malis;

      — rahvusvahelised rahuvalveüksused Malis;

   ii) takistavad humanitaarabi toimetamist Malisse või juurdepääsu humanitaarabile või selle jagamist Malis;

   iii) kavandavad, juhivad või panevad Malis toime selliseid tegevusi, millega rikutakse kas rahvusvahelist inimõigustealast õigust või rahvusvahelist humanitaarõigust, või mis kujutavad endast inimõiguste rikkumist, sealhulgas tsiviilelanike, sealhulgas naised ja lapsed, vastu suunatud vägivallaaktid (sealhulgas tapmine, sandistamine, piinamine või vägistamine või muu seksuaalne vägivald), inimröövid, kadunuks jääma sundimine, sundümberasustamine või rünnakud koolidele, haiglatele, pühapaikadele või kohtadele, kus tsiviilisikud otsivad varjupaika;

   iv) kasutavad Mali relvastatud konflikti kontekstis lapsi relvarühmitustes või relvajõududes või värbavad lapsi neisse, rikkudes kohaldatavat rahvusvahelist õigust;

   v) hõlbustavad teadlikult loetellu kantud isikute reisimist, rikkudes reisipiiranguid,

b) takistavad või kahjustavad Malis poliitilise üleminekuprotsessi edukat lõpuleviimist, sealhulgas takistavad või kahjustavad valimiste korraldamist või võimu üleandmist valitud ametivõimudele, või

c) on seotud punktides a või b osutatud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutustega.

Käesolevas lõikes osutatud kindlaks määratud füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused on loetletud lisas.

2. Rahalisi vahendeid ega majandusressursse ei tehta otse ega kaudselt kättesaadavaks lisas loetletud füüsilistele või juriidilistele isikutele, üksustele või asutustele ega nende kasuks.

3. Erandina lõigetest 1 ja 2 võivad liikmesriikide pädevad asutused anda loa teatavate külmutatud rahaliste vahendite või majandusressursside vabastamiseks või teatavate rahaliste vahendite või majandusressursside kättesaadavaks tegemiseks vastavalt tingimustele, mida nad peavad asjakohaseks, pärast seda, kui nad on teinud kindlaks, et need rahalised vahendid või majandusressursid on:

a) vajalikud lisas loetletud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste või selliste füüsiliste isikute ülalpeetavate pereliikmete põhivajaduste katmiseks, sealhulgas toidu, üüri või hüpoteegi, ravimite ja ravikulude, maksude, kindlustusmaksete ning kommunaalteenuste eest tasumiseks;

b) ette nähtud üksnes õigusabiteenuste osutamisega seotud mõistlike töötasude maksmiseks ja tekkinud kulude hüvitamiseks;

c) ette nähtud üksnes tasu või teenustasu maksmiseks külmutatud rahaliste vahendite või majandusressursside tavapärase haldamise või säilitamise eest;

d) vajalikud erakorraliste kulutuste katteks, tingimusel et pädev asutus on vähemalt kaks nädalat enne loa andmist teavitanud teiste liikmesriikide pädevaid asutusi ja komisjoni põhjustest, mille alusel ta peab vajalikuks konkreetse loa andmist, või

e) makstavad rahvusvahelise õiguse alusel puutumatu diplomaatilise või konsulaaresinduse või rahvusvahelise organisatsiooni pangakontole või pangakontolt, kui sellised maksed on ette nähtud kasutamiseks diplomaatilise või konsulaaresinduse või rahvusvahelise organisatsiooni ametlikel eesmärkidel.

Asjaomane liikmesriik teavitab teisi liikmesriike ja komisjoni igast käesoleva lõike alusel antud loast kahe nädala jooksul alates loa andmisest.

4. Erandina lõikest 1 võivad liikmesriikide pädevad asutused anda loa teatavate külmutatud rahaliste vahendite või majandusressursside vabastamiseks, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) vahekohus on teinud kõnealuste rahaliste vahendite või majandusressursside kohta otsuse enne kuupäeva, mil lõikes 1 osutatud füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus kanti lisas esitatud loetellu, või kõnealuste rahaliste vahendite või majandusressursside kohta on liidus tehtud kohtu- või haldusotsus või asjaomases liikmesriigis täitmisele pööratav kohtuotsus enne või pärast kõnealust kuupäeva;

b) rahalisi vahendeid või majandusressursse kasutatakse ainult sellise otsusega tagatud või tunnustatud nõuete rahuldamiseks kõnealuseid nõudeid omavate isikute õigusi reguleerivate õigusnormidega seatud piires;

c) otsus ei ole tehtud lisas loetletud füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse kasuks ning

d) otsuse tunnustamine ei ole vastuolus asjaomase liikmesriigi avaliku korraga.

Asjaomane liikmesriik teavitab teisi liikmesriike ja komisjoni igast käesoleva lõike alusel antud loast kahe nädala jooksul alates loa andmisest.

5. Lõige 1 ei takista lisas esitatud loetellu kantud füüsilist või juriidilist isikut, üksust või asutust tegemast makset, mis tuleneb lepingust, kokkuleppest või kohustusest, mis sõlmiti või tekkis enne asjaomase füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse lisas esitatud loetellu kandmise kuupäeva, tingimusel et asjaomane liikmesriik on teinud kindlaks, et makse otseseks või kaudseks saajaks ei ole lõikes 1 osutatud füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus.

6. Lõiget 2 ei kohaldata külmutatud kontodele lisatud järgmiste summade suhtes:

a) nende kontode intressid või muud tulud;

b) maksed, mis tulenevad lepingust, kokkuleppest või kohustusest, mis sõlmiti või tekkisid enne kuupäeva, mil nende kontode suhtes hakati kohaldama lõigetes 1 ja 2 sätestatud meetmeid, või

c) maksed, mis kuuluvad maksmisele liidus tehtud või asjaomases liikmesriigis täitmisele pööratava kohtu-, haldus- või vahekohtu otsuse alusel;

tingimusel et selliste intresside, muude tulude ja maksete suhtes kohaldatakse jätkuvalt lõikes 1 sätestatud meetmeid.

7. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata selliste rahaliste vahendite või majandusressursside kättesaadavaks tegemise suhtes, mis on vajalikud selleks, et tagada humanitaarabi kättetoimetamine õigel ajal või toetada muud inimeste põhivajadusi toetavat tegevust, kui sellist abi ja muud tegevust korraldavad

a) Ühinenud Rahvaste Organisatsioon (ÜRO), sealhulgas selle programmid, fondid ning teised üksused ja organid, samuti selle spetsialiseeritud asutused ja seotud organisatsioonid;

b) rahvusvahelised organisatsioonid;

c) humanitaarabiorganisatsioonid, kellel on ÜRO Peaassamblees vaatleja staatus, ja nende humanitaarabiorganisatsioonide liikmed;

d) kahe- või mitmepoolselt rahastatavad valitsusvälised organisatsioonid, kes osalevad ÜRO humanitaarabikavades, ÜRO pagulasabi kavades, muudes ÜRO üleskutsetes või humanitaarabiklastrites, mida koordineerib ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo;

e) organisatsioonid ja asutused, millele liit on andnud humanitaarpartnerluse tunnistuse või mille on sertifitseerinud või mida on tunnustanud mõni liikmesriik kooskõlas riigisiseste menetlustega;

f) liikmesriikide spetsialiseeritud asutused või

g) punktides a–f viidatud üksuste töötajad, toetusesaajad, tütarettevõtjad ja rakenduspartnerid sel ajal kui ja ulatuses, milles nad neid ülesandeid täidavad.

8. Ilma et see piiraks lõike 7 kohaldamist ning erandina lõigetest 1 ja 2 võivad liikmesriigi pädevad asutused anda loa teatavate külmutatud rahaliste vahendite või majandusressursside vabastamiseks või teatavate rahaliste vahendite või majandusressursside kättesaadavaks tegemiseks vastavalt tingimustele, mida nad asjakohaseks peavad, kui nad on teinud kindlaks, et nende rahaliste vahendite või majandusressursside andmine on vajalik humanitaarabi õigeaegseks kättetoimetamiseks või inimeste muude põhivajaduste rahuldamiseks.

9. Kui asjaomane pädev asutus ei ole viie tööpäeva jooksul lõike 8 kohase loa taotluse kättesaamisest teinud negatiivset otsust, küsinud teavet või teavitanud lisaaja vajadusest, siis loetakse luba antuks.

10. Asjaomane liikmesriik teavitab teisi liikmesriike ja komisjoni kõikidest lõigete 8 ja 9 alusel antud lubadest nelja nädala jooksul pärast sellise loa andmist.“

4) Artikkel 2a jäetakse välja.

5) Artikkel 3 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 3*

Nõukogu kehtestab liikmesriigi või liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) ettepanekul lisas esitatud loetelu ja teeb selles muudatusi ühehäälselt.“

6) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 4*

1. Nõukogu edastab artikli 3 osutatud otsuse, sealhulgas loetellu kandmise põhjused, asjaomasele füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele otse, kui aadress on teada, või teatise avaldamise kaudu, andes asjaomasele füüsilisele või juriidilisele isikule, üksusele või asutusele võimaluse esitada märkusi.

2. Kui esitatakse märkusi või uusi olulisi tõendeid, vaatab nõukogu oma otsuse läbi ning teavitab vastavalt asjaomast isikut või üksust.“

7) Artikkel 5 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 5*

1. Lisa sisaldab selles osutatud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste loetellu kandmise põhjuseid.

2. Lisa sisaldab ka asjaomaste füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste tuvastamiseks vajalikku kättesaadavat teavet. Füüsiliste isikute puhul võib selline teave sisaldada nime ja varjunimesid, sünniaega ja -kohta, kodakondsust, passi- ja isikutunnistuse numbrit, sugu, aadressi, kui see on teada, ning positsiooni või ametit. Juriidiliste isikute, üksuste või asutuste puhul võib selline teave sisaldada nimesid, registrisse kandmise kohta ja kuupäeva, registrinumbrit ja tegevuskohta.“

8) Artikkel 5a asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 6*

1. Nõukogu ja kõrge esindaja töötlevad isikuandmeid käesolevast otsusest tulenevate ülesannete täitmiseks, eelkõige:

a) lisasse tehtavate muudatuste ettevalmistamiseks ja sisseviimiseks, mida teeb nõukogu;

b) lisasse tehtavate muudatuste ettevalmistamiseks, mida teeb kõrge esindaja.

2. Nõukogu ja kõrge esindaja võivad, kui see on kohaldatav, töödelda asjakohaseid andmeid, mis käsitlevad loetellu kantud füüsiliste isikute toimepandud kuritegusid ja süüdimõistvaid kohtuotsuseid või selliste isikutega seotud julgeolekumeetmeid, üksnes ulatuses, mis on vajalik lisa koostamiseks.

3. Käesoleva otsuse kohaldamisel nimetatakse nõukogu ja kõrge esindaja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 (*) artikli 3 punkti 8 tähenduses vastutavaks töötlejaks, et tagada asjaomaste füüsiliste isikute võimalus kasutada kõnealusest määrusest tulenevaid õigusi.

(*) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1725, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset isikuandmete töötlemisel liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning isikuandmete vaba liikumist, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 45/2001 ja otsus nr 1247/2002/EÜ (ELT L 295, 21.11.2018, lk 39).“

9) Artikkel 5b asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 7*

Lepingu või tehingu puhul, mille täitmist on otse või kaudselt, tervikuna või osaliselt mõjutanud käesoleva otsusega kehtestatud meetmed, ei rahuldata ühtki nõuet, sealhulgas hüvitisnõuet ega muud samalaadset nõuet, nagu tasaarvestusnõue või tagatisnõue, eelkõige nõuet, mille eesmärk on mis tahes vormis võlakirja, tagatise või hüvitise, eelkõige finantstagatise või kahjuhüvitise, pikendamine või väljamaksmine, kui selle esitajaks on:

a) lisas loetletud füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused;

b) füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus, kes tegutseb mõne punktis a osutatud füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse kaudu või tema nimel.“

10) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 8*

1. Artikli 1 lõikes 1 ja artikli 2 lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmeid kohaldatakse kuni 14. detsembrini 2024 ning neid vaadatakse pidevalt läbi. Asjakohasel juhul pikendatakse nende kehtivust või neid muudetakse, kui nõukogu leiab, et nende eesmärke ei ole saavutatud.

2. Artikli 2 lõigetes 7 ja 8 osutatud erandid seoses artikli 2 lõigetega 1 ja 2 vaadatakse läbi korrapäraselt ja vähemalt iga 12 kuu järel või mis tahes liikmesriigi, kõrge esindaja või komisjoni kiireloomulisel taotlusel, kui asjaolud on põhjalikult muutunud.“

11) Artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„*Artikkel 9*

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.“

12) Lisasid muudetakse järgmiselt:

a) I lisa jäetakse välja.

b) II lisa nimetatakse ümber lisaks.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Luxembourg, 22. aprill 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

J. BORRELL FONTELLES